

SCHEIDT

Մէարիֆի ումուժինէ նազըը
տէվլէթլու Արիֆի բաշա հազըթլէրի
պիր միւտտէթտէն պէրու նամիլզաճ
օլտուղու հալտէ պու քէրէ քեամլէն
քէնպի սըհէթի կլէմիշ տիր :

—Տալապցիա իւն Պօսնա հուտուտու-
նու թայեին իւին պիւր դօխիսօնըն
թէշքիւ շուանաաղբըն ագտեմմէ եազ-
մըշ խտիք : Պու քերէ ալընան մալիւ-
մաթա նէզարեն , մէղքիւր դօխիսօն
պու քերէ Պապը Ալիտէ թէշքիւ շու-
նարազ էրքեանը հարպ միւրալպլարըն-
տան սաաաաաաաա Նէճիպ աաաա իւն իւ-
ղէթիւր Ա Մաճիտ պէշ վէ Ավսթըրիա
տէվլէթի թարաֆընտան տախի միւ-
սիւ տը Դէրլան ագա թայեին գըլըն-
մըշլար տըր :

— Տամազ նիգամնամէսի աջքեամբն
ընն 91 տէնէսի մարթը իպթիտասըն-
տան իթիպարէն մէրիիւլ իճրա թու-
թուլաճաղը, պու քէրէ խարիճինէ
նէգարէթի ճանիպի՛նտէն Տէրխասա-
տէթտէ մուզլիմ պիլճիւմլէ տիւէլի
էճնէպիէ էլլիէրինէ պէկանն պույ-
բուլմուշ տուր :

— Պիր այտան պէրու Պալլքէսէրտէ
գըզամուգ իլլէթի զուհուր իտիպ,
էլան տէվլամ իթմէքտէ օլտուղու մա-
հէլլի իյարրնտան տըր :

— Ճէննէթ թմեքան սուլթան Ապտուլ
Մեհմետ խան հազրէթ լէրիկն ըբրիմե-
սի Պէհլէն սուլթան հազրէթ լէրի
Պապը Ալի թէմէնէմ օտարը խիւնֆա-
սընտան Նուրուլլահ պէյլատէ իղզէթ-
լու Համիտ պէյ չֆէնտի, վէ իննէ
ճէննէթ թմեքան միւշարլէյհ հազ-
րէթ լէրիկն ըբրիմէս Սահիհն սուլ-
թան հազրէթ լէրի, մէրհում տամատ
Հիւմայուն խիւնֆասընտան իղզէթ լու
Մէհմետ պէյ չֆէնտիյէ նըշանլանդ
պիր գաշ կիւնէ գատար Նիքեահարը
իծրա օլունամազ արը :

— Պուկ կիւնտէն ի՞նչ պարէն դադէ-
թալարա վաղ օլունմադ տա օլան բու-
լըն վաղընտա կէօրիւէն կիւճիւին
տէփի իշին, զաղէթաճըլար թարա-
ֆընտան օլունան իսթիտա իւղընինէ,
գուրու տամղա վաղ օլունմասընա
վիւսաատէ պուրուճաճաղը իշիսիմիշ
տիր :

—Ալթընընը ասյիրէրէ ընկիսի իղզէթ-
յու Ռէրթէվէ Էնթէնտի Հէրըքս թարա-
քընտան եօլարլըն թանղընիֆըն թա-
նէպաթ լիւդու պուրտուրնտան , վէ
նայիրէյի պէլէաին իսէ մուղայիգատա
պուրտնտուրնտան , իսթիֆաարնը
էրմիշ օլտուրու լէվընթ Հէրըա եա-
րըօր :

—Այլ ընձ տալիքէ րէպիս սապլգ-
աատէթլու Համոմեան Սէրգիս է-
նէնտի հաղրէթլըինն թահրըրաթլը
սարիճիէ միւտրիլիինէ նապ ու թալ-
ին գըլընուրլարընը Լէվլընթ Հէրըս
աղմը տրւ :

—Պիւտոճէ գօմիսիօնու իւշիւնճիւ
էփա օլարադ կէշէն բէնճշնպիշ կիւ-
իւ Մայիշաէ իճթ իմա իյլմիշ տիր :

—Մապէ՛յնը հիւժանու՛ն միւշիքի՛ւ-
ինին շիմոխլի՛ք Լազլ՛ պոյՅբուլտու՛ղս
խոխմոյ՛ տիր :

— Ի. քի կընտէն ոչ չու. Օսմանլը Լի-
սաք 125 զուրուշ վէ սէնէաղ մէճիտի-
23-24 տարադնտա պիր դըլմէթէ
ընրպ վիրիվէքտէ իտէ տէ, նէ ֆի-
սիմտա գարար դըլմէաղ վէ հիւ-
մէմէթ թարաֆընտան օլ պոպատէ
րիլէն գարար նէ մէր.քէզտէ օլտու.
հէնուղ անրաշըամմըշ տրը :

—Պուբլիշտէն ալըման խապէրլէրէ կէօրէ, կէշէնլէրտէ գարլարըն չօգլու- ղու մինապալէթի իլէ թաթիլ իթմիլ յաւն Մէվէթէթէէյն շքմէնաքֆէրլէրի պու կիւնլէրտէ իլլէմէնէ պալլամը վէ վիհննառտն Տէրիսաառէթէ կէլ- մէք իւզլէր իքէն, օրատա թէրադիւմ իտիպ գալմըլ յաւն իքի Տաֆթիսնըն բօսիպաաքըն համիլ յաւն աղպաա տա- խի տիւնքի կիւն Պուքրէշտէն հարէ- քէթ իլլէմիլ աիլ :

—Տէրութեամբ թէ տէ մուգ իմ եռ-
նանլըարըն թէմեիդի թագիթի մէ-
սէլէսինի հալլ ու թէսվիեէ զըմըն-
տա Պապը Ալիտէ պիր դօմիսիօն ադ-
աընա դարաւ վիրիթէթէք, մէքըիր
դօմիսիօն տէվլէթի Ալիեէ թարա-
ֆընընտն խարիհիեէ միւսթէշարը ա-
լը ուֆէթլըու Գօսթաքի բասալիս իլէ խա-
րիհիեէ նէղարթիթի տաւլի վէքիլի
իզդլթլըու Պարնիս էֆէնտի թայիին
պղլըրըլըուշ տուր :

— Ինքնավարացիք ըստ իր անհատականության համար հարկեր չեն վճարում, ուստի կենտրոնական իշխանությունները չեն կարողանում հարկեր հավաքել և ֆինանսական կայունություն պահպանել։

—Փետրվար 26 Թարիխի իլէ Եաֆա-
տան ալընան պիր մէքթուպտա շու-
վէճէ իլէ օգուենմուշ տուր :

Պիր միւստէթ տէն պէրու տէվամ
իտէն ֆէնա հավալար սէպէպի իլէ
թաշրա իլէ միւնասէպաթ ըմըղ միւն.
Դաթ օլմուչ տուր :

Ինչէն հաջիւթա բօսիւթա վարդաբար
պուրանա օղբամանեղ, Պէյրուիթա
տօղբու ազիմէթ վէ պուրալարա ին-
վէ

Եւ խափանեալ կ'ընկերակցէր իր խմբակին ։
 Եւ խափանեալ կ'ընկերակցէր իր խմբակին ։
 Եւ խափանեալ կ'ընկերակցէր իր խմբակին ։

[illegible]

Պիր Հիմանա օլան էշէտտի ինձի հաճ
կիւնտէն կիւնէ արթմագտա տըր ։ Լի-
ման եարըլտըլը հալտէ , թիճարէթճէ
պուրայարնն էհէմիիէէթ .քէսպ իտէ-
ճէի վէ սայիր պինդէրճէ մուհաստէնա-
թը օլաճայր տէրքետար տոր ։

— Ինչպիսիք վիճակներ տալիսին տե-
ղեւորին դառաւորն առ Վէ սպիւր պապը
ու հէլէրտէ քը ըմբռնէ երկուսն ալ
ու գուռ պուլան զաեաթ ու թէնէֆաթ
ապրըւտաւ Լէվոնի Հէրըտ զապէ-
տաւ զիստ ըսմթաթ իսթիգ նէւը իյնէ-
նի իսի :

Գլու աէֆա մաթպուտի իտարէյի
էհիեէպի ճանխարհուն, մէջքիւր զա-
ւէթանըն, րէսքին զաղասը հադգըն-
ա վէրմիշ ուտուղու մալիմաթի թաւ-
մէ իլէ օլ պատուէ աթիտէքի մալիւ-
սիթ վէրիսիյ տիր :

1873 Ժէնէւիտէ Բէւքինտէ 6932
 Եւրոպէի Հայաւանաթիւ մէջմուտ օրուդ,
 մտի իսէ գաղսյի մէջքրիւրտէ պու-
 ճանն Հայաւանաթիւ տնճագ 1593 չիթի-
 ն ի պարէթ օրտուղունտան, պու-

հալէ կէօրէ օրատա 5339 ըւս հայկա-
նաթ թ էլէֆաթը վուգու պուլմուչ
տուր : Գաղայի մէգքերլտէ 73 սէնէ-
սինտէ 24,300 նուֆուս պուլունտուղու
հալտէ , շիմտի մվճուտ սէքէնէսինին
մըդ տարը 48,300 նուֆուսա ինմիշ, ես-
նի, րէսքին գազարէ էհալտիսինին մըգ-
տարը 6000 նուֆուս գատար թէնէգ-
ղիլ պուլմուչ տուր : Ֆադայթ պու-
գատար նուֆուս աղլվտաղնտա գաշ
նէֆէր թէլէֆաթ ղուտղու սէհճուլ
տուր : շիւնքի սայիր մահլէլէրէ հիճ-
րէթ իտէնլէրին մըդ տաղը մալիւմ տէ-
շիլ տիր :

Սայիր մահէլէրէն նիսպէթէն Գէւ.
կին գաղասընտա գըթլըզ զիհատէ օ.
լուպ, իեանէ գօմիսիօնու թարաֆըն
տան օլ թարաֆա 2 պին չիֆթ հայ.
վանաթ իրալ օլունտու գտան պաշգա
հիւ.քիւ.մթի մէնիեէ ճանիպինտէն
տաիի, Էնգարէ վիլաեէթին 10 պին
չիֆթ հայվանաթը կէճոտաբիւմէ.քիւ.
ընէ լազըմ օլան թէտապիր իթթիւազ
գըլընմըզ վէ հայվանաթը մէդ.քիւրէ.
նին պիր մըզտուրը Էնգարէեէ իզամ
օլունտուզ օլտուրընիւն, պունլար
տան Գիւսքին գաղասըն էհալիսինէ տա.
իսի վէրիլէճէկինտէ շիւրէէ եօգտուր
Պագը գալանլարը տաիի իւը պահար.
տա կէճոտաբիւլէճէ.ք տիր :

Գրքի լրջության զարարոտիտե օլան պի-
շարեկեանըն հալ ու իճիճ իեանճալթընը
անլամադ իւղրե թարափը էչըրեֆի
հադրեթի փատիշահիտեն օլ թարափ-
նար իլամ գըլընիւշ օլան իղղեթ լու-
լեմը պէյ ի էֆենտիսին ըշամի ըբօր
թօուռան նէղարեն, յուսկարեն իպ-
թիտառնտան իթիպարեն չիմոսի
դատար գաղսյի մէղքիւր էհալ խինեն
կէրէք մէճնանեն վէ կէրէք իւրուտե
սանմալա իւսթ ըբառէն 110,620 օղ-
դաւ սալաթաւ Բէկեւէ Էն Էն Էն Էն

Ի տարինձ վերելիւ յաւան մէջքիւ
պուրտայնն սօսրատան կէրի վերիմէ-
սի իւլին պիր միւտտէթ կէտմէրիւմէ-
յիպ անճգ էհալինին իգթիտարա-
նայ յաւուղու վարգէթ տա նաղլիէէ վէ-
սայիր հիւ պիր մասրաթի տերնհտէ
իթ մէհէհէք, գարզէն սլտղլարը զա-
խիթէյի հիւքիւմէթէ թէսլիմ իտէ-
ճէքէր տիր :

Պոնտան դաթ ինադար, պիչարէ-
կեանա աւել ումում էլ պիտէ թէ տարիք
իմ մէք իւզրէ, ինգարէ վէ դաւթա-
մանի վիլաեթ թէ բիւտէ պուլունան րէ-
տիֆ ասաքլրի մէք քէլէրինէ : Հիւ-
քիւմէթ թարափընտան էմր օլունմուշ
տուր : Մէշքիւր էլ պիտէ տէն մաստա,
սոն տէֆա ալընան րէսմի իւսպէրէ-
տէ իօրէ, սենէյի հաշըրընան իպթի-
տանա դասար փէսքին դարաւը ե-
հալիսինէ եէնիտէն 300 բարչաւտան զի-
նատէ էլ պիտէ թէ մզի իսթիլի տիր

ԳՕՆՄԷՐԼԷՐ

Տիւնքի Լէվանթ Հերալտտա , պու-
սպչամասն պաշտեարադ , իւթ իւս-
թէ իւշ գօնէր վիրիլեճէկի եազըլըրշ,
է բրօկրամլարը տախի տէրճ իտիլիշ
իւր :

Պու. Կիճճիքի դոնէրի, Ինիլիզլէբ
Ամանեալըւր, Պէյօղլուտա Թէք-
է Եալընընտա վադը Թէօթ ճնեա
ամ Ամանեալըւր ճէպլյէթ Կեաճը
էտիտ սալնուտա վիրճէքլէբ
իր, տուխուլիյէ պիլէթի Եքի մէ-
տիյէ օլուպ, վէ հաըլտթը Անտո-
զ գաճի զէտէկեանը Իլին օլաճադ
ըր, վէ սէլապլընա էճի ուսնաթլար
ըզլիլալար չարճազըլտ հիմմէթ Ի-
ճէքլէբ տիր:

Հէր միլլէթ վէ հէր սք'ըֆ թարա-
ֆընտան, գահթգէտէկեան հագգըն-
տա զուհուրա կէլմէքտէ օլան ըրդ-
գաթ վէ շէֆգաթ էսէրի, տէվամ
իթմէքտէ օլտուգտան պաշդա, կիւն-
տէն կիւնէ տախի արթմագտա օլտու-
ղու հալտէ, էվրօպալըլարտան պիր-
ատամ պիլէ շու աֆէթտէն միւլթա-
րիպ օլմաեքպ, վէ միլլէթ իմիդտէն ի-
սէ 25-30 պին քիշի տիւչարը մուտի-
պէթ օլտուղու, վէ բէնճէյի էճէլտէ
էսիր պուլունտուղու թագաիրտէ,
միլլէթ իմիդ աղգասէրլէրի թարա-
ֆընտան, եէնիտէն եէնի հիշ պիր ըրդ-
գաթ վէ շէֆգաթ, վէ դայրէթ էսէրի
զուհուրա կէլմէտիկի շէօյլէ տուրսուռն,
պիր վագգըթ գարանլըգտա վէ եիւղիւ
բէրտէլի կէզմէքլիք խոհհուրթ իւ-
նու պութ ունա սէճտէ գըլմագտա օ-
լան իեանէ դօմիսիօնուրուլ իսէ, հէլէ
համտ օլտուն, Մասիս տօսթ ումուղսն
հիսմէթ լյլէ, կէչն պու կիւնքի կիւն,
պիր աղգային հանգանակող ախ-
պար, վէ հէր նէվի սախթէ ալօգաթ-
լըղը, եալանճըլըղը, զէվդէքլիկի,
իթիթ իրաճըլըղը, բիեա վէ միւտահէնէ
վէ գարա սալմաճըլըղը իրթիքեապ ի-
տէն պիր «եբեռսիոխան էֆէնտի» (հա',
հա', հա',) մարիֆէթ լյլէ, մէզքիւր
խոհհուրթ իւն նիգապըն աշաղը ալ-
մըշ, վէ պու միւնասէպէթլէ, արթըգ
էլինտէն պիր շէյ կէլմէյէճէկիւն ան-
լաթարըմըշ արը :

Մեզգիւր երեսփոխան լէ եախօտ
Ազգային հանգանակող, ախպորըն
Մաախի թէզէին իտէրէք պատիի իֆ-
թ իխարը օլաուղու մէքթուպուն ճէ-
վապընա վադթ իմիղ միւսաատէ իթ մէ-
տիկինտէն, սայիր պիր կիւնէ թէրք ի-
ւէ, լէ պու կիւն պու գատարճըղ իւէ
իգթիֆա իյլէ յէրէք, տիկին թէր գօն-
սէրի տախի պէհան իտէլիմ:

Իւրերսնս գտաւոր ետրն աղլամ, Ժէ
նէրալ վէ մատամ ինեաթիէֆ հազա
րաթը թահթը հիմայէսինտէ օլտուղու
հալտէ, Մօսկուա շէհրի գօնսնէրվա
թօարը, եանի միւղղիգա մէքիէպի չա
կիրաանընտան օլան շէօհրէթշուար
վիօթնիսթ եանի քէման չալան միւսիւ
իշլղօ, Բուսիա սէֆարէթթլաննէսի սա
լօնունտա վիրէճէքտիր, վէ պիրինճի
մէվգընըն տուսուլիյէսի պիրէր, վէ
իքինճի մէվգընընքի տալիս ետրընշար
լիրա օլաճագտըր, վէ մէգքիւր գօն
սէր եալընըղալէթ միւղղիգաաընտան ի
պարէթ օլուպ, վէ պիր գալ նէֆէր
հալի սանաթթ դաթլար վէ դատընլար
տալիս ետրտըմ հիմլէթ իտէճէքէր
տիր :

Չօգչ չէյ, նէ գատար տերպ չէյ, պիր սէֆարէթ խանէ սալօնունտա, բարա իլէ միւղիգա զօսների վէրիլմէքտէ տիր, պու առամլարտա, միլէթիլմիլգտէ պուլունան ալլըլլարըն վէքտամիլլէրին ալլըլարը վէքէմալէթէրի էսերի կէօրիլմէքտէ տէրի տիր:

Պէտքէ չէ չլէր հէր միլլէթ կէ-
լիպ, պիղիմ ագըլլը սըրըզլարա,
է հէր նէվի, արսըղըղը վէ չարգըն-
ըղը Զհէր կիւն վէ հէր սաւթ ֆա-
լիլէթ հէրինէ իշլէմէ. քաէ օլուպ
ոս, հէր միլլէթ ին ֆաղիլէթ ինէ վէ
նաանիյիլէթ ինէ մաննա վիլմէ. քաէ
հաղարէթ իյլէմէ. քաէ օլանլարա սօր-
ալը վէ նասիկնաթ ալմիլը տըրլար...
Ի. վիլէթ, դ. օնսէր վէ օրաթ օրիօ, նէ'
առար ֆէնա չէլէր, օրալարա կիթ-
է. ք վէ ալիյնէմէ. ք, մէրդ ումուն չար-
ընլարճա պիլը «աւանակըգ տըր»(1),

(1) Միւլէթ իմիդ զազէթ ալարընտա պու-
ււլէթի պէօյլէճէ կէօրիւմիւշ, վէ նիշէ-
ր տախի, սահիճէն աւանակլլըք իտէրէք
ուեեուպ հազդէ վիբմիլէր տիր :

լազարի տա պուրանաճաղար տըր :
Թէքմիլ հասարակական օնտէօրթ ատէտ
պէօյիւք սօպարար ընդարձաճաղ տըր :
Պիրպիրէրինտէն ուզագ օլարագ օն
կէշիտտէն տախի հալալ արնաճաղ վէ
պիրթիւն հապարհաճէտէ 800 կապ եւ
նաճաղ տըր :

Հասարակական մէքըրիւրուն ըստ
սուրէթտէ անճաղ 700 քիշի հըքըրթիւ
մէնէ թէհամիլի օլուպ, պուրնար
տան ալթըր երեզի էրքէրտէն վէ երե
զիւ տախի նիսա թայիքէսինտէն իսպ
րէթ պուրնաճաղ տըր :

Կայիքիւն մէքըրիւրէն ինչաւը իշին
850 պին բուպիւն սարփ օլունմուշ տուր :

— Խաբանեա գըրալը Ալֆօնս, Շը
մալ վէ մէքըր օլունմուշտըն պաշ գօ
մանտանարընը թայիւն իթմիշ օլուն
դու միսիլու, սիւաճ ալթըն 70 պին
ասքէր տաճա արնաճաղ իւզըն գուր
էքիլմէսինտէ վէ պիր խայլի մահալու
տուն սալը վէրիլմէսինտէ մի իթմիշ տիր :

— Ինկիլիշիւն մէմալիքիւն վէ
խուսուսիլըն Բադալիտա քիւլիլիէթ
լի գար եաղաղընտան տօլանը շը
մէնտըքիլէրին պաղը խաթ թարը թա
թիլ մէհալուր օլունմուշ տուր :

— Բարիստէ պուրնան ումուլմէ
ալթըրալըն կէշէն 74 սէնէսինտէ հա
սըլաթը 25 միլէօն 372 պին 600 քը
րանգտան իպարէթ պուրնաճաղ տուր :

— Հինտիսթանըն երըլի էհալիսի
ուրում ու մէարիքտէ կիւնտէն կիւն
կէրիտէ գալըպ, ինկիլիշիւն իսէ պիւ
աքս թէրաղըն իթմէքտէ օլունմուշ
ընտան, պուրքէն ասհապը համի
լէթ վէ միւրվէթտէն պիր զաթ, սէ
նէտէ 309 երըլի թալէպէ ալապիլի
պիր մէքթէպ ինչա իթտիրմիշ տիր :

Հինտիսթան էհալիլիսինտէն մէնաթիլի
զաթիլէրին կէօղտէն պաղը քէ
սան, մէքթէպի մէքըրիւրտէ տին ա
լէշիլիտէ տէրպէր գըրալթ օլունա
ճաղ տէյէրէք, մէքթէպի մէքըրու
րուն միւրէսիլի օլուն զաթը խաղտան
սուրթ մանա վէ չօճուղարը մէքթէպի
մէքըրուրէ կիւնմէքտէն վաղ կէշիլթ
մէնէ չալըմալտա իմիշէր :

— Պու եաղընտա Բարիստէ իմէրա
թ օլ միւրվէթտէ իւշիւնճիւ Նաթօլէօն
վէ իմէրաթ օրիլալը վէ միսիլու
վէ խանտանընը քէսիլթիլի սալթ մաղ
տա օլուն քիլթապըլարա վէ քէսսամ
լարա պուրնան պէօյլէ սալթ մալա
ընը քըրանսա հիւքիւմէթ ի էմր իլէ
միշ տիր :

— Պու հաթիլա ալընան Լըօրա դա
վէթ ալթընըն եաղաղըլարին կէօրէ
Ալթիլիտա օլունմուշ միսիլու Ալ
մանտա տալիս զինտէօրիլէ գար
տիւլէրէք, գըր հիւքիլի ինճա իթ
մէքտէ վէ հալա տալիս գայէթ սօ
ղուգ պուրնաճաղ տա իմիշ : Հաթիլա
պաղը թարափտա շըմէնտը քիլէր վէ
թէլէլարա խաթ թարը թալթիլէ մէճ
պուր օլունմուշ տուր :

— Ալմանեա տալիս շէհրինտէ ալթի
տէքի տէհէթիլի վաղըն վաղըն պուր
մուշ տուր :

Շէօյլէքի, շէհրի մէքըրիւրտէ Նէօֆ
պուրի նամ սօպաղալա պիր գարը գօ
ճա սաթին օլունպ, պուրնարըն իքիւն
քիլէր տալիս քիւշիւք մալտուլէրի
վար իտի : Կէշէնտէ մէքըրու մէ գալթըն
եանմալտա օլուն պիր խալալտա սու
լու կաղ տօլունմուշ իքիւն, նասըլա
պիր գաղ տալիս քէնտի էլպիսիսինտէ
տէօքիլիւրա, էլպիսիս տէրհալա
թէշ ալթըր : պիլարէ պուրնու սէօնտիւ
ընթիլ տէրքէն, խալալ տալիս տէվրի
լիլ վէ օտանըն իշինտէ գայէթ շիտ

տէթիլէ քալար : Պու արա մէքըրու մէ
նին գօճալը խանէտէ պուրնաճաղ
զունտան, գէվէնսինտէ մալալէնէթ է կէ
լիլ իսէ տէ, ալթէշ քէնտիսինտէ գալ
թար :

Պու հալալէ մէքիլիլէր անճաղ սէվ
կիւլիւ մալտուլէրին գալալարը
նա ալթըլ եանարաղ քիլար իթտիւք
լէրինտէ, գօշուլար կէօրիւպ, տէրա
գալ եարալմա կէլէրէք, պիլարէլէ
րին եանմալտա օլուն վիւնալէրինի
վէ ալթէշ իշինտէ պուրնան խանէլէ
րին սէօնալիւրիլէր : Պատէհու մէր
գալալ գարը գօճալը Պօն Սըքուր նամ
խասթալանէյէ, վէ իքի չօճուղարը
տալիս Սէն Նիլօրա խասթալանէյէ
կէօթիլիւրիլէր իսէ տէ, վալիսինտէ
իլէ քիւշիւք էրքէր էվլաթը ու կիւնտի
միւրվէթտէսինտէ վէֆաթ խտըլէր, վէ
հէր նէ գալտար քէտէր իլէ գըղըլա
ղը ու կիւնտի հաեաթտա գալթըլար ի
սէ տէ, պուրնարըն տա եալալալմա
ճաղը մէմալ տուր :

ՀԻՆ ԱՏԵՆ ԱՆՈՒՇԱՀՈՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ԳՈՐԾԱԾԻՆՈՒ ՍՈՎՈՐՈՒԹԻՒՆԵՐ

Այս տեղ հին աղբայ անուշահո
տուլիւններ գործածելու սովորու
թեան վրայ պիտի խօսիմք, և պիտի
ցուցնուի թէ անուշահոտուլիւններն
որչալ յարգի կը համարուէին հիւս
նոս աղբայ մէջ :

Պատմութիւնն որ մեզ կը սորվեցու
նէ աղբայ և ժողովրդայն ծագումը,
բարբերն, օրէնքներն ու սովորու
թիւնները, կը վկայէ նաեւ թէ անու
շահոտուլիւնայ գործածութիւնն ընդ
հանրացած էր նախին աղբայ մէջ :

Ամեն տեղ, թէ՛ տուններուն մէջ,
թէ՛ հանգընից թէ՛ կերակրոց և թէ՛
ըմպելոց մէջ անուշահոտուլիւնները
կը գործածուէին : Նորածին մանկան
օրօրոցին առջև, տոնանկան անկող
նոյն շուրջը, և գերեզմանայ քարե
րուն վրայ անուշահոտուլիւններ կայ
րէին : Անուշահոտուլիւնները դիւյա
ղուններն ու թագաւորները պատուե
լու և վառաւորները կը ծառայէին,
հասնաւորապէս չափաւորածայ նուիր
ուած էին իբրեւ տուրք և իբրեւ մեծա
րանք :

Եգիպտոսի թերէ քաղաքին մէջ,
Ձրադաշտայ աշակերտներն օրը վեց
անգամ անուշահոտուլիւններ կը ձգէ
ին այն սեղանին վրայ՝ ուր սրբազան
հուրը միշտ վառ կը մնայր :

Հեղիւրապօլիս, արեգակն միւսին
օյո մայրաքաղաքը, անուշահոտու
լիւնը ուր տօրէն կը գործածուէին,
տեսալիւնը փոխուելով արեգակն ըն
թացքին համեմատ : Երազած տուն
ուսան (1) ըստած տեսակ մը անուշա
հոտ խիթը կը գործածուէր : Կէս օրը
զմուռս, մարը մտած տանն ալ՝ Էդ
կոչուած տան և վեց տեսակ անուշա
հոտուլիւններէ բաղադրութիւն մը :

Կորնիթոս, Ատոլիկ չափաւորածու
ւոյն տաճարին մէջ խաբարնիլ օր
այնչալի շատ անուշ խուսիլը կը ծխէ
ին որ տաճարին պատերը թանձր աւ
պոյ մը ներքեւ կ'աներեւութանային,
անանկ որ այս ամպն երեք խոտալի
հեռաւորութիւնէ կը տեսնուէր :

Ատուաւորուլիւն և երրորդական ա
ւանդութիւնը կը վկայէ թէ անու
շահոտուլիւնը ինչ պաշտօն և ո՛ր
չափ կալ և որով իւր ունէին Հրեայ ժո
ղով, զեան կրօնական գործնականե
րուն մէջ : Մովսէս մի ըստ միւրջ կը

(1) Տաճարին տալալիս :

թուէ՝ թէ վկայութեան խորանին մէջ
ինչ տեսակ անուշահոտ իբրեւ պիտի
գործածուէին :

Յիշենք Մոգուց Բեթլէհէմի օրօ
րոցին քով դրած նուէրները : Կնդ
րուկ և զմուռս էին : Խոտալիւն նար
գուրէր որ Մագթաղեանային Մեսի
այի ոտքերը թրլնց : վերջապէս այ
սօր խուսիլը մեր տաճարայ մէջ կը ծը
լիս :

Խոտալիւրին անուշահոտութեանց
խորհրդաւ որ յատկութիւնը մարգա
լին պատմութեան ամենէն բարձր
ինքնայն մօտեցումն էր : սակայն աւե
լորդ կը համարուէր այստեղ այսպիսի
ծանր խորհրդածութիւններ ընել :

Հուովմ, տուններուն առաստաղները
կը բացուէին խնջոյց տանն, հրաւի
րելոց վրա անուշահոտութեանց ցոլեր
սրկելու համար : Թէ՛ քաղաքալիւ
նալ և թէ՛ բարբարոս ժողովուրդնե
րն անուշահոտութիւններ կը գործա
ծէին, թէ՛ ոչ միւսայն կերպերով :

Յունաստանի օրէնսդիրը տանն մը
ուղեցին այս անգղերական ուղորու
թեան հակառակիլ : Սոքրոն և Լիկուր
գոս հրովարտակներ հանցեցին որպէս
զի Յունաստան անուշահոտութիւններ
գործածելու սովորութիւնը իսպառ
ընալիւ ըլլայ : մինչև այն աստիճան
այն երկու օրէնսդրայ նախանձը շար
ժեցաւ որ իւզիւրիւնայնեւ քաղաքայն
Բայց որովհետեւ Յունաստանի ժող
վուրդը սովորած էր անուշահոտ իւ
ղեր գործածել, բողբեց և յեղափո
խութիւն հանցեց որպէսզի աքսերեա
լներն իրենց արքայէն կանչուին : ա
յնուհետեւ իւղիւրիւնայնեւ աւելի պատ
ուաւոր եղան և շինած անուշահոտ
իւղերին ալ առջինէն աւելի արժէք
ունեցան : Սովորատ ալ անգամ մը
փորձ փորձեց այս տեսակ խաչալիւ
թիւն մը հատատելու իւղիւրիւնայնե
րուն դէմ, սա պատրուակաւ որ Էրբ
կըսէր նա, աղաւ մարդն և գերին
անուշահոտ իւղեր գործածեն իրենց
մարմնոյ վրայ, երկուքն ալ մի և նոյն
հոտը կուենան : Չեռնարիւթիւն
անհիմն և անգոր էր, ուստի եղա
կացութիւնը կամ իւր նպատակին յա
ջողութիւնն աւելի տկար եղաւ :

Ահաւասիկ իմացանք թէ անուշա
հոտութիւնը ինչպէս հիմայ, նոյնպէս
հին ատենն ալ կը գործածուէին և
յոյժ մեծարոյ կը համարուէին :
(3180)

(Շէհրէ Էմանէթիւնտէ կէլն իլան)
Շէհրէմանէթիւնտէ մագթութեան թա
միր ու ինչա իթտիլմէքտէ օլուն գա
տըրմ վէ շօնէ վէ սոյիլթէն ուսու
վէ նիլալմէ վէճ իլէ, ալէնէն միւսա
գալալարը իշին բաղալ իթէօի վէ
քէնճէնտիլի կիւնտէր թայիլի օլուն
մուշ, վէ շու արալըք ինչաւը մալա
րէր պաղը ամէլիւթթը ճէսիլմէ պու
րնաճաղ օլունմուշ տալիս, միւնաղա
տա պուրնաճաղ, վէ եարըլաճաղ շէյ
լէրէ մալիւմալթը քիւնտէլէ ալմագ իս
թէնէլէրին մէքըրիւր կիւնտէրտէ էմա
նէ : հէնտէսինտէսինտէ միւրաճալթ
կիւնտէրիւն օլունմուշ :

290 շուպարթ 26 վէ
292 սէֆէր 2

ԻԼԱՆ
Խալիլուտարա, Պաղարա պաղը ճի
վարընտա, Բարիստէլի օլուն շէյմէ
ճատտէսինտէ, Ալթըրալմէ մահէլէ
սինտէ, էլէճա իպրէսիմ աղանըն ալթ
միշ իւշ նիւմէթուր սէլալըրտա իւշ

օտա վէ պիր միւրալար պաղալէ, վէ հա
րէմտէ տէօրթ օտա վէ երեզ արչըն
միւրալար պաղալէ, վէ պիր արապա ի
ւշ հայլան իսթիալ իտէր ալթըր, վէ սէ
լալմըգ պաղալմէսինտէ պիր ատէտգու
եու վէ հարէմ վէ սէլալմըգ տա տէօրթ
ատէտ ապտէսինտէ վէ սոյիլթէն միւշ
թէմիլ պիր պալ խանէ, սահիպի թա
րափընտան քիլուլթ օլունմալը, վէ
եալիստ ինճարէ տալի վէրիլէճէյինտէն,
խանէի մէքըրու կէզմէք իսթէնէն
զէվաթըն մահէլէլէ մէքըրու պէքիսի
մարիթէթի իլէ կէզարիլէճէյի, վէ բա
ղալըրը տալիս մահէլէլէյի մէքըրու
իմամը Ահմէտ էֆէնտի մարիթէթի իլէ
օլունմալը իլան օլունմուշ :

ԻԼԱՆ
Մուհարրէմին Վ ինճի շարէնպի
կիւնտէ իրէքլի մայի ընէքլի մէնտիլ
իշինտէ մէքալալար վաղքիլէնէ տայիլ
վէ հուրուր իլամը պիրպիրինէ մէքալ
էվրաք սահիպի թարափընտան զոյ ի
տիլմիշ վէ էվրաքը մէքըրու սահի
պիլմէն մաաաա քիւնտէն իշինէ
եարալմալալար տալի տէրքեար պու
րնաճաղ օլունմուշ տալիս, էվրաքը մէք
ըրէլէյի հէր քիւմ պուրնալ իսէ, Մուշ
թան Ահմէտ մէյալմէնտա, պահէլէ
գըրալթ խանէնէ կէօթիլիւրա, իւ
միլի Ալի պէյէ թէյիլմէ կիլթիլի
թագալիտէ, Յ մէճիտիէ ալթընու
միւթտէ վէրիլէճէյի սահիպի թարա
փընտան իլան օլունմուշ :

ՏԷՅԱ ԵՆԻՉՏԷ ԵՆԻԿԻՄԻ ՊԵՇ ԹԷՆՁԻԼ
Իշպուր պահար մէվալիս
տէ Ամէրիլան մաղաղասըն
տա եարըլաճաղ օլուն ճամէ
քեան վէ տէսթիւհալէրէ
էէր ալթըլմագ իշիւն Ս Մ
Միստան վէ Գուլմ քէնտի
մալթիլի վէ Լիլթը վան
ցէր թապիլ օլունմանտան
մաաաա ճէմիլ տիլիլ մաքի
նալէրիլ տալիս երեզտէ եր
կիլմի պէշ թէնըլի իլէ ֆի
րուլթ իլէնէնէքէր, իւ
պու մարթ այլն իպթիտա
սընտան պաշալալարալ նիսա
նըն էիկիլմիսինտէ գաաաա :

Ալէա մաաաալթ օլ վէ ամէ
րիլան պէզլէրի, պէհալ վէ
էամէր տիլի մաաաալթ օլէր,
վէ թիւլիւսալի, տէօլէմէ
լիլթ քէմիս վէ տալալթ, սու
փրա պէզլէրի վէ բէշ
կիլթէր, էն ալէա վէ էնմայի
տիլիլ մաքիլալթի, կիւզէ
րէսիլմէ թիւլալ գարեօլա
լար վէ հէր շէշիտ պէհալ
շինի թապալար վէ սոյիլթ
վէ սոյիլթ, ճիւմէսի ալէա
սէվիլթ ֆիւթթալման պալէա
տէ վիլթ օլունման թէնըլ իլէ
ֆիլթալթ օլունմալ :

Էմի գրուշտան Էքիլթ սա
լթըա իշպու թէնըլ օլուն
մաաաալ :

ՍԱՀԻԳ ՂԱԶԻՄ
ԿԱՐԱՊԵՏ Յ ՓԱՆՈՍԱՆ
Գալաթտա իլէնէմիլի բաղալընտա
նուլթը 31 իրս խանտա